

Університет Короля Данила

**Кафедра богослов'я та суспільствознавчих дисциплін
імені Академіка УАН Івана Луцького**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
ЮРИСТА**

ОБОВ'ЯЗКОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітньо-професійні програми другого рівня вищої освіти
для спеціальності 081 Право

Розробник: Дичковська Г. О., доцент кафедри богослов'я та суспільствознавчих дисциплін імені Академіка УАН Івана Луцького гуманітарного факультету, кандидат філософських наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри богослов'я та суспільствознавчих дисциплін імені Академіка УАН Івана Луцького гуманітарного факультету університету 30 серпня 2018 року (протокол №1)

Завідувач кафедри
кандидат філософських наук,
ліценціат теології
_____ О.І. Савчук
30.серпня 2018 р.

ВСТУП

Метою навчальної дисципліни «Професійна етика та психологічна компетентність юриста» є формування у студентів, розуміння важливості етики в їх професійній діяльності, вміння виявляти та долати основні проблеми міжособистісної комунікації. Важливо також дати студентам загальне і комплексне уявлення студентам про психологічні особливості етичної комунікації, про основні проблеми взаємодії людей в сфері юридичної практики. Важливим також є усвідомлення специфіки сучасної гуманітарної та української державотворчої специфіки в юридичному полі.

Змістове наповнення лекцій і семінарів та тематика окремих лекцій курсу можуть змінюватися відповідно до бачення їх автором курсу.

Для досягнення мети було поставлено наступні **завдання**:

- здійснити аналіз історичних та теоретичних основ етики та психології;
- освоїти понятійно-категоріальний апарат етики та юридичної психології;
- виявити особливості комунікації в сфері української юриспруденції;
- здійснити осмислення актуальних етико-психологічних проблем сучасних юридичних практик.

Результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійних та освітньо-кваліфікаційних програм студенти повинні

знати:

- понятійно-категоріальний апарат етики та юридичної психології;
- особливості розвитку теоретичних основ етики;
- генезу, особливості української юридичної психології та етики;

вміти:

- конспектувати лекційний та першоджерельний матеріал;
- вільно володіти понятійно-категоріальним апаратом та методологічним інструментарієм;
- застосовувати одержані знання у власній професійній сфері;
- вміти виокремлювати основне та другорядне, конструювати та реконструювати позиції суб'єктів у комунікації;
- аналізувати власні етичні принципи та дії, а також загальноукраїнські і світові тенденції.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчального курсу	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 «Право»	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модулів – 3		Нормативна	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність 081 «Право»	5-й	5-й
		Семестр	
		10-й	10
		Лекції	
		24	8
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1	<u>Ступінь вищої освіти:</u> магістр	Семінарські	
		14	2
		Самостійна і робота	
		22	80
		ПК: 30 год. Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40:60

для заочної форми навчання – 10:90

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирибальною шкалою, де «2» - незадовільно, «3» - задовільно, «4» - добре, «5» - відмінно

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС в балах

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100	5 «відмінно»	A
80-89	4 «дуже добре»	B
65-79	4 «добре»	C
55-64	3 «задовільно»	D
50-54	3 «достатньо»	E
35-49	2 «незадовільно»	FX
1-34	2 «неприйнятно»	F

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій серед яких: лекції проблемного характеру, міні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, презентації.

Діагностика (моніторинг і перевірка) здійснюється шляхом вибіркового усного і письмового опитування, а також виконання студентами:

- 1) Тестових завдань;
- 2) Написання творчих робіт;
- 3) Виступів на наукових конференціях;
- 4) Написання підсумкового екзамену.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Етика спілкування

Тема 1. Етика як «практична філософія»

Етимологія термінів «етика» та «мораль». Предмет етики. Співвідношення моральних, релігійних та юридичних норм у суспільному житті.

Етика як поняття і наука. Специфіка предмету етики, професійної етики, етики юриста.

Історія становлення головних етичних принципів. Самореалізація людини, добро і зло, щастя людини, щастя людини в суспільстві.

Релігійна етика, особливості релігійної етики та її вплив на суспільство. Бог як об'єкт і генератор моралі філософії. Світоглядна модель юридичної етики. Її зв'язок із загальноприйнятими суспільними нормами.

Тема 2-3. Етика в системі соціально-гуманітарного знання

Загальні особливості соціально-гуманітарного пізнання. Місце етики в духовній культурі людства. Історія етики: основні тлумачення та концепції етичного. Особливості розуміння етики та моралі в традиційних суспільствах. Становлення етичної думки. Етика Давнього Сходу. Етичні ідеї Давньої Індії, моральний зміст Вед і Упанішад. Джайнізм і "п'ять великих обітниць". Етика буддизму. Етика давнього Китаю. Етичні ідеї конфуціанства. Етика європейської античності. Гедоністична етика киренаїків. Етичні погляди кініків. Теодіцея. Благо та креація. Інквізиція. Етичні ідеї та моральні уявлення епохи Відродження і Нового часу. Етична концепція матеріалізму. Екзистенційні концепції етики. Модерні концепції етики. Розуміння етики в неklasичній культурі.

Тема 4. Моральні погляди і етична думка в Україні

Формування етичної проблематики в духовній культурі України. Етичні погляди Г.Сковороди, ідея "сродної праці". Питання християнської моралі. Проблема свободи волі та етика обов'язку у висвітленні українських філософів

XIX - початку XX ст. Етика організму. Сучасні проблеми української етики. Етика та право: українська суспільна реальність.

Тема 5. Основні категорії етики

Поняття категорій етики та їх історичний характер. Добро і зло як центральні етичні категорії. Релятивізм та ригоризм в їх трактуванні. Категорії етичного вибору, вчинку, моральної діяльності (норма, кодекс, звичай, традиція, принципи, ідеали). Категорії, що передають етичні характеристики людини (совість, честь, гідність, справедливість).

Гідність і життя, гідність і смерть в умовах тоталітарного суспільства. Гідність українців в юридичній системі Радянського Союзу. Гідність і державотворення.

Змістовий модуль 2. Психологічна компетентність юриста.

Тема 6. Психологія комунікації

Базовий, внутрішній та актуальний конфлікт. Свобода та відповідальність. Фаталізм і волюнтаризм. Свобода вибору і моральна відповідальність. Свобода самоздійснення особи. Біоетика та право. Феномен комунікації в різних психологічних школах.

Тема 7. Професійна етика

Моральні аспекти професійності. Етика вченого. Юридична етика. Етика в кримінальній, судовій та пенітенціарній системі. Педагогічна етика. Етика бізнесу.

Тема 8. Спілкування як основа життєдіяльності людей XXI ст.

Етика комунікації та морально-психологічні принципи спілкування. Культура спілкування, його гуманістична спрямованість Спілкування як мистецтво бути собою і мистецтво бути іншим. Комунікативні моральні риси людини: чесноти і вади, поняття толерантності, співчуття, милосердя,

віротерпимості, ввічливості та взаємоповаги. Етика “солідарної людини”.
Е.Берн і моделі спілкування.

Тема 9. Ділове спілкування, його особливості

Сучасна ділова етика. Юридична ділова етика. Працедавець-працівник, працівник – клієнт, працівник-працівник. Горизонтальна та вертикальна комунікація. Конфлікти та морально-етичні аспекти їх вирішення. Моделі ділового спілкування. Діловий етикет як професійна якість. Ділова бесіда. Мистецтво ведення суперечки.

Тематичний план

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Провідні філософські теорії.												
Тема 1. Етика як «практична філософія»	5	2	1	-	-	2	10	1	1	-	-	8
Тема 2-3. Етика в системі соціально-гуманітарного знання	8	4	2	-	-	2	9	1	-	-	-	8
Тема 4. Моральні погляди і етична думка в Україні	6	2	2	-	-	2	9	1	-	-	-	8
Тема 5. Основні категорії етики	5	2	1	-	-	2	9	1	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1.	24	10	6	-	-	8	37	4	1	-	-	32
Змістовий модуль 2. Історія філософії.												
Тема 6. Психологія комунікації	6	2	2	-	-	2	14	1	1			12
Тема 7. Професійна етика	10	4	2	-	-	4	13	1	-			12
Тема 8. Спілкування як основа життєдіяльності людей XXI ст.	10	4	2	-	-	4	13	1	-			12
Тема 9. Ділове спілкування, його	10	4	2	-	-	4	13	1	-			12

особливості.												
МК-2												
Разом за змістовим модулем 2.	36	14	8			14	53	4	1			48
ПК				30								
Усього годин	90	24	14	30		22	90	8	2			80

Рекомендована література:

Базова:

1. Иванов В. Г. История этики древнего мира. — СПб., 1997. 256 с.
2. Кобликов А. С. Юридическая этика. — М., 1999. — 168 с.
3. Лозовой В. А. Нравственная культура личности: содержание и пути формирования. Учебное пособие. — Харьков, 2012. — 44 с.
4. Ларіонова В.К. Історія етичних учень. Посібник. – Івано-Франківськ: Видавництво «Гостинець», 2014 – 192 с.
5. Аук М. Етичні ідеї в філософії України другої половини ХІХ– початку ХХ ст. ст. — К., 2013. — 150 с.
6. Малахов В. Етика. Курс лекцій: Навч. посібн. — К., 1996. – 304 с.
7. Немировский В. Г. Смысл жизни: проблемы и поиски. — К., 1990. — 221 с.
8. Рюриков Ю. Самое утреннее из чувств: Культура любви. — К., 1985. - 136 с.
9. Федоренко Е. Г. Профессиональная этика. — К.: Вища школа, 1983. — 216 с.
10. Етика: Навч. посібник / Т. Г. Аболіна, В. В. Єфименко, О. М. Лінчук та ін. — К.: Либідь, 1992. — 328 с.
11. Августин. Сповідь. – К.: Основи, 1999. -319 с
12. Памятники этической мысли на Украине XVII – I пол. XVIII в. – К., 1987
13. Аристотель. Никомахова етика. Соч. В4 т. – М.: Мысль, 1983. – Т4. – 830 с.
14. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М., 1990. – 367 с.

15. Пезешкиан Н. Позитивная психотерапия.
16. Берн Э. Игры, в которые играют люди.
17. Пинкола К. Эстес «Бегущая с волками».

Додаткова:

18. Корніяка О. Мистецтво гречності. – К.: Либідь 1995
19. Кравченко С.М., Костицький Н.В. Екологічна етика і психологія людини. Львів. Світ. 1992. (1. 1 – 47. 2. 47 – 100.)
20. Дені де Ружмон Любов і західна культура. – Львів: Літопис. 2001. (1. 1 – 54. 2. 54 – 134. 3. 134 – 232. 4. 232 – 301.)
21. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів. 2001. (1. 1 – 84. 2. 84 – 155. 2. 155 – 208.)
22. Стен Кемпбел, Ренді Саузерн Не бачу злого, не чую злого. 2004. (1. 1 – 69. 2. 69 – 141.)
23. Геник С.М. Усе починається з родини. – Івано-Франківськ, 1998. (1. 1-109. 2. 109 – 225. 3. 225 – 311. 4. 311 – 433. 5. 433 – 507. 6. 507 –